

Συνδυαστικές Κοινωνιολογίας

Προσοχή!

Για τις Πανελλαδικές του 2020, οι ερωτήσεις που αναφέρονται μετά τη σελίδα 154 είναι εκτός ύλης, γι' αυτό θα εμφανίζονται με υπογράμμιση

1. Α) Πώς διαμορφώνεται η «πάλη των τάξεων», σύμφωνα με τον Μαρξ, στο βιομηχανικό καπιταλιστικό σύστημα;

Β) Πώς εξελίσσεται αυτή η πάλη στη μεταβιομηχανική κοινωνία, σε σχέση με το συνδικαλιστικό κίνημα και τις διεκδικήσεις των κοινωνικών ομάδων;

Γ) Πώς «εκφράζεται» η πάλη των τάξεων στη σχέση ανάμεσα στις αναπτυγμένες και τις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες, στο πλαίσιο του παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος;

Απάντηση:

Α) σελ.22 (η πρώτη παράγραφος από τη «σχολή των συγκρούσεων»)

Β) σελ.36 (η παράγραφος «Είναι φανερό από τις μελέτες που αφορούν... αναγνώριση συγκεκριμένων πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων των ομάδων αυτών»)

Γ) σελ. 38 η **θεωρία της εξάρτησης** δηλ. «Άλλοτε πάλι η ανάπτυξη των κοινωνιών ταυτίζεται... αποτελεί μια πρόκληση για την παγκόσμια κοινωνία»

2. Α) Να περιγράψετε το κράτος ως φορέα κοινωνικοποίησης

Β) Να συγκρίνετε τις προσεγγίσεις των Βέμπερ, Κοντ και Μαρξ για την έννοια και τη δημιουργία του κράτους

Απάντηση:

Α) σελ. 64 (όλη η σελίδα αφορά την απάντηση αυτή)

Β) σελ. 134 Ο Βέμπερ συνδέει την έννοια του κράτους με της νομιμοποιημένης βίας. Θεωρεί ότι το κράτος αποτελεί την κεντρική πολιτική αρχή που κατέχει το μονοπώλιο της έννομης βίας. «Έτσι, ορίζει το κράτος... διακυβέρνησής του (δημοκρατία, μοναρχία κτλ.» (δηλαδή ως το τέλος του 7.1)

3. Α) Τι υποστηρίζει ο Βέμπερ για την κοινωνική συμπεριφορά και δράση των ανθρώπων;

Β) Πώς αναλύει ο Βέμπερ τη θρησκεία και τη σχέση της με την εργασία;

Γ) Τι διατείνεται ο Βέμπερ σχετικά με την κοινωνική διαστρωμάτωση;

Δ) Ποιες είναι οι τρεις μορφές (νομιμοποίησης) της εξουσίας κατά τον Βέμπερ;

Απάντηση:

Α) σελ. 20 «Ο Βέμπερ υποστήριξε ότι οι άνθρωποι δρουν... φοράει μαύρα, για να δείξει το πένθος της»

Β) σελ. 61 και σελ. 110. Πάμε στη σελ. 61 στη δεύτερη στήλη «Ο Βέμπερ (M.Weber, 1864-1920) θεωρούσε ότι η θρησκευτική συμπεριφορά... (μέχρι) τον επαγγελματικό προσανατολισμό των ανθρώπων». Στη συνέχεια πάμε στη σελ. 110 και συμπληρώνουμε: «Ο Γερμανός κοινωνιολόγος Μ. Βέμπερ κατέδειξε πώς ο προτεσταντισμός συνέβαλε στην ανάπτυξη της ιδέας του «μόχθου» και της αφοσίωσης του ατόμου στην εργασία του».

Γ) σελ. 119, πρώτη στήλη. «Από την άλλη πλευρά, ο **Βέμπερ** διακρίνει... φροντίζουν να τα υπερασπίζονται»

Δ) σελ. 135, 136 και 137. Η απάντηση ξεκινάει από την πρώτη στήλη της σελ. 135. «Κατά τον Βέμπερ υπάρχουν τρεις τύποι (νομιμοποίησης της) εξουσίας... (μέχρι την πρώτη στήλη της σελ.137) λόγω υπέρβασης των ορίων της νομιμότητας».

4. Α) Τι ονομάζει ο Ντυρκέμ: «συλλογική συνείδηση», «κοινωνική αλληλεγγύη», «μηχανική αλληλεγγύη», «οργανική αλληλεγγύη»;

B) Τι γνωρίζετε για το έργο του Ντυρκέμ «Η αυτοκτονία»; Πώς χρησιμοποιεί ο Ντυρκέμ την έννοια της ανομίας;

Απάντηση:

A) σελ. 19 πρώτη στήλη. «Ο Γάλλος κοινωνιολόγος Ντυρκέμ υποστήριξε... (μέχρι το τέλος της 3^{ης} παραγράφου) ανταλλαγή αγαθών και υπηρεσιών».

B) σελ. 19 και σελ.181. **Από τη σελ. 19** η απάντηση ξεκινάει από την αρχή της 4^{ης} παραγράφου της 1^{ης} στήλης: «Ο Ντυρκέμ ήταν ο πρώτος κοινωνιολόγος... (μέχρι το τέλος της σελ. 19) συναισθήματα ματαιότητας ή απελπισίας». Από τη σελ.181 η απάντηση ξεκινάει από την αρχή της 2^{ης} στήλης και αφορά όλη την 1^η παράγραφο. Δηλ. «Ο Ντυρκέμ προσπάθησε να αναλύσει... (μέχρι) οδηγούν συχνά στην ανομία».

5. A) Σε ποια θεωρητική σχολή εντάσσεται ο Μέρτον; Ποιοι είναι οι σημαντικότεροι εκπρόσωποι της συγκεκριμένης σχολής και τι υποστηρίζουν; Ποια η συνεισφορά του Μέρτον σε αυτή;

B) Ποια θεωρία διατύπωσε ο Μέρτον για την απόκλιση;

Απάντηση:

A) σελ. 19. Ο Μέρτον εντάσσεται στη σχολή του λειτουργισμού. Η απάντηση αφορά όλη τη σελίδα 21 που αναφέρεται στη σχολή του λειτουργισμού

B) σελ. 181 και πίνακας από τη σελ. 182. Δηλ. στη 2^η στήλη της 181 από: Ο Αμερικανός κοινωνιολόγος Μέρτον... (μέχρι το τέλος της σελ. 181) τον αναχωρητισμό και την επανάσταση. Στην απάντηση είναι και ο πίνακας της σελίδας 182.

6. A) Γιατί ο Κοντ θεωρείται ο «ανάδοχος» της κοινωνιολογίας; Πώς προσπάθησε να θεμελιώσει τη νέα επιστήμη;

B) Ποια είναι τα τρία στάδια του ανθρώπινου πνεύματος σύμφωνα με τον Κοντ;

Γ) Τι υποστηρίζει ο Κοντ για τη δημιουργία του κράτους;

Απάντηση:

A) σελ. 17. Από: Ο Γάλλος κοινωνιολόγος Κόντ... (μέχρι) την κοινωνική οργάνωση και τις κοινωνικές μεταβολές.

B) σελ. 17 και 18. Από: Ο Α. Κοντ διατύπωσε το νόμο των τριών σταδίων του ανθρώπινου πνεύματος... (μέχρι το τέλος στη σελ. 18) δεν μπορεί να εφαρμοστεί στις σημερινές κοινωνίες.

Γ) σελ. 134, στη 2^η στήλη αναφέρεται η πρόταση-απάντηση: Ο Α. Κοντ θεωρεί ότι το κράτος είναι αποτέλεσμα της αύξησης του μεγέθους των κοινωνιών και κατά συνέπεια της πολυπλοκότητάς τους (όσο πιο μεγάλες πληθυσμιακά είναι οι κοινωνίες τόσο μεγαλύτερη ανάγκη έχουν από σύνθετες δομές διοίκησης).

7. A) Να προσδιορίσετε την έννοια των ανισοτήτων και να περιγράψετε τις βασικότερες μορφές τους στη σύγχρονη κοινωνία.

B) Με ποιες διαδικασίες το εκπαιδευτικό σύστημα αναπαράγει τις ανισότητες σύμφωνα με τον Μπουρντιέ;

Γ) Ποια είναι η σχέση μεταξύ κοινωνικής προέλευσης και σχολικής επίδοσης-σταδιοδρομίας των μαθητών στην Ελλάδα;

Απάντηση:

A) σελ 119-120. Από: «Η έννοια της κοινωνικής διαστρωμάτωσης... αντιμέτωπιση των ανισοτήτων»

B) σελ. 99, 1^η στήλη. Από: «Κυρίως όμως η θεωρία της αναπαραγωγής... ινστιτούτα ή σε επαγγελματικές σχολές»

Γ) σελ 99, 2^η στήλη. « Το ότι οι σχολικές επιδόσεις... κινητικότητας στην ελληνική κοινωνία» και από σελ 92-93 «Η πιο σημαντική από τις άδηλες λειτουργίες ... ανώτατης εκπαίδευσης»

8. Α) Με βάση τον ψυχοκοινωνικό μηχανισμό της εσωτερίκευσης να εξηγήσετε την επίδραση που ασκεί η εσωτερίκευση της κοινωνικής θέσης των μαθητών στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Β) Να περιγράψετε την κοινωνιολογική προσέγγιση της κοινωνικοποίησης σύμφωνα με την οποία τα άτομα αποδέχονται την κοινωνική τους θέση αναπαράγοντας την ισχύουσα τάξη πραγμάτων.

Απάντηση:

Α) σελ 52. « Η εσωτερίκευση... (π.χ. ποινές, επιβραβεύσεις)» και σελ. 100 «Σύμφωνα με τα συμπεράσματα... σύγχρονες ανάγκες των μαθητών»

Β) σελ 58. «Αντίθετα, οι μαρξιστές... αναπαράγει τις κοινωνικές θέσεις»

9. Α) Να παρουσιάσετε τη σημασία της πόλης κατά την 1^η και 2^η φάση μετάβασης στη βιομηχανική κοινωνία. Πώς διαμορφώθηκε η ζωή των ανθρώπων ως προς τον τόπο διαβίωσής τους στη βιομηχανική καπιταλιστική κοινωνία;

Β) Ποιες κοινωνιολογικές σχολές συνδέουν το περιβάλλον διαβίωσης των ατόμων με την αποκλίνουσα συμπεριφορά;

Απάντηση:

Α) σελ 32-33 « Η μετάβαση στη βιομηχανική κοινωνία ... το 10^ο και τον 11^ο αιώνα,» και (Αντίθετα στην πόλη... (μη γεωργικό πληθυσμό)» . (Επίσης) σελ 34 «Το κύριο χαρακτηριστικό της βιομηχανικής ... έδιναν κάποια συνοχή...»

Β) σελ. 181 «Η εγκληματικότητα έχει... κοινωνικο-οικονομικούς παράγοντες,» και σελ. 182 «Κοινωνική οικολογία: ... (σε δρόμους, σπίτια, πάρκα κ.ά.)»

10. Να συγκρίνεται τη φροϋδική διάσταση της ψυχικής οργάνωσης της προσωπικότητας του ατόμου με τη θεωρητική προσέγγιση της

συμβολικής αλληλεπίδρασης για την κοινωνική ανάπτυξη του ατόμου. Να επισημάνετε τα κοινά σημεία στην ορολογία τους και να εξηγήσετε αν αυτά ταυτίζονται ή διαφοροποιούνται ως προς το περιεχόμενό τους.

Απάντηση:

σελ. 55 «Ο Ζ. Φρόντ... έχει δύο διαστάσεις» και «Η δεύτερη διάσταση... μέσα στο «εκείνο» και το «υπερεγώ».» Επίσης σελ.22-23 «Η σχολή της συμβολικής αλληλεπίδρασης... της ίδιας της κοινωνίας». Και σελ. 57-58 «Οι κοινωνικοί επιστήμονες που... στις διεργασίες που τις συνοδεύουν». Και από «Με την προσέγγιση του ο Μιντ... μέρος του κοινωνικού του ε-αυτού»

11. Πότε ξεκινά η πολιτική κοινωνικοποίηση του ατόμου και πώς αποκτά το άτομο, μέσω αυτής, συγκεκριμένη πολιτική στάση και συμπεριφορά;

Απάντηση:

σελ. 67, 1^η στήλη «Η πολιτική κοινωνικοποίηση... σε συλλόγους κτλ» και σελ. 148-149 «Με τον όρο «πολιτική συμπεριφορά» εννοούμε... και εργάζονται στη χώρα του».

12. Α. Να παρουσιάσετε τη βασική κατάταξη των χωρών σε παγκόσμια κλίμακα με βάση τον οικονομικό παράγοντα και να εντοπίσετε την αφορμή για τη διάκριση αυτή.

Β. Ποιες κατηγορίες χωρών πρέπει να εξετάζονται από κοινού σε επίπεδο ανάπτυξης και γιατί;

Γ. Είναι δυνατή η αντιμετώπιση των ανισοτήτων σε κρατικό επίπεδο;

Δ. Ποια είναι η ιστορική διάκριση των κρατών σε «γενιές»; Έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία συγκρότησης των κρατών;

Απάντηση:

A) σελ. 36, 2^η στήλη «Από τον 17ο αιώνα... παγκόσμια οικονομία»

B) σελ. 36, 38 «Έτσι, έχουν διατυπωθεί πολλές θεωρίες... των χωρών του Πρώτου κόσμου» και «Άλλοτε πάλι η ανάπτυξη των κοινωνιών... που υφίσταται την εκμετάλλευση σε διεθνές επίπεδο»

Γ) σελ. 127 «Γενικά, η αντιμετώπιση των ανισοτήτων... σε κάθε ιστορική περίοδο και σε κάθε κοινωνία»

Δ) σελ. 138 «Ιστορικά μπορούμε να διακρίνουμε τέσσερις... κρατική τους υπόσταση (π.χ. Παλαιστίνη)»

13. Α. Να αναφέρετε τους όρους με τους οποίους τείνει να αντικατασταθεί η έννοια του κοινωνικού ελέγχου και να τους συσχετίσετε με την επανακοινωνικοποίηση.

Β. Με ποια συγκεκριμένα επίπεδα της αντεγκληματικής και της κοινωνικής αντεγκληματικής πολιτικής συνδέεται η επανακοινωνικοποίηση;

Απάντηση:

Α) σελ.65 «Ο κοινωνικός έλεγχος είναι το... την εκδήλωση παραβατικής συμπεριφοράς», «Στις μέρες μας η έννοια του κοινωνικού ελέγχου... «ενσωμάτωση» ή «ένταξη» και σελ. 67 «Είναι επίσης πιθανόν στην πορεία της ζωής του... ονομάζεται επανακοινωνικοποίηση»

Β) σελ. 183 «Το τρίτο επίπεδο της αντεγκληματικής πολιτικής... πρώην φυλακισμένων ατόμων» και σελ. 187 «Ακριβώς λόγω της ευρύτερης αναγνώρισης... δηλαδή της πρόληψης», «Η τριτογενής πρόληψη... αποφυλακισμένοι»

14. Α. Ποιους φορείς κοινωνικοποίησης ονομάζουμε δευτερογενείς;

Β. Να αναφερθείτε στο σχολείο, τη θρησκεία, τα ΜΜΕ και το κράτος ως φορείς κοινωνικοποίησης.

Γ. Τι είδους ένταξη σηματοδοτεί η είσοδος του παιδιού στην εκπαίδευση και ποια είναι τα χαρακτηριστικά της; Γιατί η εκπαίδευση θεωρείται δευτερογενής φορέας κοινωνικοποίησης;

Απάντηση:

Α) σελ. 58-59 «στους δευτερογενείς φορείς, όπως το σχολείο... και είναι περισσότερο τυπικές»

Β) σελ. 60-61 για το σχολείο ως φορέα κοινωνικοποίησης. «Το εκπαιδευτικό σύστημα μιας χώρας... για κάθε άτομο μέλος της κοινωνίας» σελ. 61-62 για τη θρησκεία ως φορέα κοινωνικοποίησης που απαντά σε δύο ερωτήματα: *α) Ποια είναι η άποψη των Ντυρκέμ και Βέμπερ για τη θρησκεία ως φορέα κοινωνικοποίησης;* Απάντηση: «Για την κοινωνιολογία η θρησκεία... τον επαγγελματικό προσανατολισμό των ανθρώπων» και *β) «Σύμφωνα με τη σύγχρονη λειτουργιστική θεωρία (κοινωνιολόγοι του λειτουργισμού) ποιες λειτουργίες εξυπηρετεί η θρησκεία ως φορέας κοινωνικοποίησης; Ποιες άλλες λειτουργίες εξυπηρετεί η θρησκεία;* Απάντηση: «Σύμφωνα με τη σύγχρονη λειτουργιστική θεωρία... έναντι των αντιφάσεων της ζωής»

σελ. 62 για τα ΜΜΕ ως φορέα κοινωνικοποίησης. «Η επίδραση των ΜΜΕ στη ζωή... και όχι για τις δικές τους ανάγκες»

σελ. 64 για το κράτος ως φορέα κοινωνικοποίησης. «Το κράτος αποτελεί ένα θεσμό... ενώσεις και πολιτικά κόμματα κτλ.)»

Γ) σελ. 91 «Η εκπαιδευτική διαδικασία καλεί... ονομάζεται **δευτερογενής κοινωνικοποίηση**»

15. Α. Ποιοι είναι οι σημαντικότεροι εκπρόσωποι του λειτουργισμού; Τι υποστηρίζουν οι λειτουργιστές όσον αφορά την κοινωνία;

Β. Ποιες είναι οι έκδηλες και οι άδηλες λειτουργίες της εκπαίδευσης;

Απάντηση:

Α) σελ. 21 όλη η σελίδα 21 που αναφέρεται στο λειτουργισμό

Β) σελ. 92-93 «Οι λειτουργίες της εκπαίδευσης είναι έκδηλες... αποσκοπεί στην κοινωνική ενσωμάτωση»

16. Α. Τι σημαίνει συμβολική αλληλεπίδραση; Γιατί ονομάστηκε έτσι ο ομόνυμη κοινωνιολογική ομάδα;

Β. Τι σημαίνει για τον Μιντ κοινωνική αλληλεπίδραση; Ποια είναι τα στάδια της κοινωνικής ανάπτυξης του παιδιού κατά τον Μιντ;

Γ. Ποια η συμβολή του Κούλεϋ στη θεωρία της κοινωνικής αλληλεπίδρασης;

Δ. Ποια ήταν η συμβολή του Γκόφμαν στη θεωρία της συμβολικής αλληλεπίδρασης;

Απάντηση:

Α) σελ. 22-23 «Αλληλεπίδραση είναι η δραστηριότητα... όπως ο Ε. Γκόφμαν (E. Goffman, 1922-1982)»

Β) σελ. 57 «Οι κοινωνικοί επιστήμονες που... τα παιδιά εξελίσσονται σε κοινωνικά όντα»

Γ) σελ. 23 «Ο Κούλεϋ συνέβαλε στη θεωρία... συγκεκριμένα πρόσωπα του περιβάλλοντός μας»

Δ) σελ. 23 «Ο Ε. Γκόφμαν μελέτησε την αλληλεπίδραση... που αποφεύγονται μπροστά στο κοινό»

17. Ποια είναι η σχέση της κοινωνικοποίησης ως διαδικασίας οικοδόμησης της συλλογικής ταυτότητας με την προσέγγιση του

Κούλεϋ και με την επιλογή του ατόμου να συμμετέχει σε παρέες και συλλόγους;

Απάντηση:

σελ. 54 «Η κοινωνικοποίηση είναι, τέλος, μια διαδικασία οικοδόμησης της... υπέρμετρες απαιτήσεις τους»

σελ. 23 «Ο Κούλεϋ συνέβαλε στη θεωρία... συγκεκριμένα πρόσωπα του περιβάλλοντός μας»

σελ. 60 «Παρέες και σύλλογοι είναι μορφές... ή «είμαστε ροκάδες»»

18. Α. Να αναπτύξετε τη σημασία του ορθολογισμού σύμφωνα με τον Βέμπερ:

- ως μέσου μετάβασης από την προβιομηχανική στη βιομηχανική κοινωνία

- στη διαδικασία διαμόρφωσης του κράτους

- ως μορφής εξουσίας

Β. Η σύγχρονη δημοκρατία εμπίπτει στον χαρακτηρισμό της ορθολογικής εξουσίας;

Απάντηση:

A) σελ. 20 «Θεώρησε (ο Βέμπερ) τον εξορθολογισμό ως... με την επικράτηση της τεχνολογίας»

σελ. 134 «Η δημιουργία του κράτους είναι... εμφανούς ιεραρχίας αρμοδιοτήτων»

σελ. 137 «Η ορθολογική εξουσία. Η εξουσία αυτή... των ορίων της νομιμότητας»

B) σελ.139 «Στα σύγχρονα, πολυπληθή και πολυπολιτισμικά... εκτελεστική και δικαστική»»

19. Α. Να καταδείξετε τη σημασία του κράτους ως φορέα κοινωνικοποίησης.

Β. Τι είναι το κράτος και πως δημιουργήθηκε σύμφωνα με τους Βέμπερ, Μαρξ και Κοντ;

Απάντηση:

A) σελ. 64: «Το κράτος αποτελεί... ενώσεις και πολιτικά κόμματα κτλ.»

B) σελ. 134 για τον Βέμπερ «Στις οργανωμένες κοινωνίες... Ιεραρχίας αρμοδιοτήτων»

Για τον Μαρξ σελ.18 «... το κράτος αποτελεί όργανο των καπιταλιστών» και σελ. 134 «Ο Μαρξ αποδίδει τη γένεση... (δημοκρατία, μοναρχία κτλ.)»

Για τον Κοντ σελ. 17 Ο Κοντ στον νόμο των τριών σταδίων και συγκεκριμένα στο μεταφυσικό στάδιο προσδιόρισε ότι «η κυρίαρχη κοινωνική οντότητα είναι το κράτος» και σελ. 134 «Ο Κοντ θεωρεί ότι το κράτος... σύνθετες δομές διοίκησης)»

20. Α. Να δώσετε τον ορισμό του κοινωνικού θεσμού.

Β. Πώς προσεγγίζουν τους κοινωνικούς θεσμούς οι λειτουργιστές, οι μαρξιστές και οι κονστρουκτιβιστές;

Απάντηση:

Α) σελ. 58 (2^η στήλη) Η ιεραρχία των θέσεων που καταλαμβάνουν οι άνθρωποι στις καθημερινές σχέσεις τους «Η ιεραρχία αυτή οφείλεται... βασικής λειτουργίας της κοινωνίας» και «Στις κοινωνίες μας υπάρχει ... τις περισσότερες φορές είναι τυπικοί».

Β) σελ. 21 για τους λειτουργιστές «Ο Μέρτον εξειδίκευσε ακόμη περισσότερο... και τις δυσλειτουργίες τους»

σελ. 143 για τους μαρξιστές «Οι κυριότεροι μηχανισμοί καταστολής... την ηγεμονία της κυρίαρχης τάξης»

σελ. 23 για τους κονστρουκτιβιστές «Σύμφωνα με την προσέγγιση αυτή (του κονστρουκτιβισμού) η κοινωνική ζωή είναι... και συμβολική «κατασκευή» (Berger& Luckman, 1967)»

21. Α. Πώς προσδιορίζεται ο όρος «ανάπτυξη» των χωρών στις θεωρίες του εκσυγχρονισμού;

β. Να εξετάσετε εάν η εκπαίδευση μπορεί να οδηγήσει σήμερα στην αλλαγή της κοινωνίας των λιγότερο αναπτυγμένων χωρών.

Απάντηση:

Α) σελ. 36-38 «Πολλοί κοινωνικοί επιστήμονες έχουν επισημάνει... να συμβάλουν στην οικονομική ανάπτυξη»

Β) σελ.101 «Η εκπαίδευση συμβάλλει στην ανάπτυξη της προσωπικότητας... της οικονομικής και της κοινωνικής ανάπτυξης»

22. Να επισημάνετε τον ρόλο των ΜΜΕ ως φορέα κοινωνικοποίησης και να εντοπίσετε τη συμβολή τους στην αντιμετώπιση της προκατάληψης και της βίας.

Απάντηση:

σελ. 62 «Η επίδραση των ΜΜΕ... τις δικές τους ανάγκες»

σελ. 213 «Τα πρότυπα... οι τηλεθεατές»

23. Ποιοι παράγοντες διαμόρφωσαν τις νέες μορφές απασχόλησης και ποια είναι τα χαρακτηριστικά τους; Ποιοι προβληματισμοί έχουν προκύψει; Είναι αυτές οι νέες μορφές απασχόλησης μια απάντηση στην ανεργία;

Απάντηση:

σελ. 114 «Η εισαγωγή των νέων... συνδεδεμένος ο υπολογιστής του;»

σελ. 115 «Αυτές οι νέες μορφές απασχόλησης... εργασιακή κουλτούρα»

σελ. 128 «Η αντιμετώπιση της ανεργίας... νέες θέσεις εργασίας»

24. Ποιες ήταν οι συνθήκες εργασίες για τα παιδιά την περίοδο της βιομηχανικής επανάστασης; Υπάρχει σήμερα παιδική εργασία; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας παρουσιάζοντας παραδείγματα.

Απάντηση:

σελ.110 «Με τη βιομηχανική επανάσταση η εργασία διαφοροποιείται σημαντικά. Την εποχή εκείνη οι εργάτες... δικαιώματα του παιδιού»

σελ. 125-126 «Μια σημαντική συνέπεια της φτώχειας... υγείας, εκπαίδευσης και πολιτισμού»

25. Α. Ποιες κοινωνίες χαρακτηρίζονται ως πολυπολιτισμικές και ποιες πληθυσμιακές ομάδες τις συνθέτουν; Να δώσετε παραδείγματα.

β. Ποιες είναι οι διαφορετικές ιδέες που μας κληροδοτήθηκαν για την έννοια του έθνους; Ποια από αυτές προσεγγίζει ως έναν βαθμό τις σύγχρονες κοινωνίες;

Απάντηση:

Α) σελ. 194 «Η μετανάστευση αποτελεί... ως πολυπολιτισμικές»

σελ. 197 «Τα διάφορα κύματα... νέων υποπολιτισμικών ομάδων»

σελ. 198 «Η πολιτισμική ποικιλία... μεταπολεμικής Γερμανίας»

Μια διαφορετική πληθυσμιακή ομάδα είναι οι πολιτικοί πρόσφυγες, σελ. 199 «Με την εγκατάστασή τους... η ζωή τους»

σελ. 200 «Τέλος, θα πρέπει να επισημάνουμε... ή τους πρόσφυγες»

10.1.2 Διαφορετικές πολιτισμικές ομάδες και μειονότητες στις σύγχρονες κοινωνίες, σελ. 200-201 «Όσον αφορά τη χώρα μας... του ελληνικού κράτους»

B) σελ. 137 «Δύο είναι οι διαφορετικές... καταγωγή και την ιστορία»

26. Η κοινωνία των πολιτών διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στις σύγχρονες κοινωνίες.

A. Για ποιο σκοπό μπορεί να αξιοποιήσει τις πληροφορίες μέσω νέων τεχνολογιών;

B. Πώς μπορεί να συνδράμει σε όλα τα επίπεδα της κοινωνικής αντεγκληματικής πολιτικής;

Γ. Με ποιες παρεμβάσεις της μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση της προκατάληψης και της οργανωμένης βίας;

Δ. Σε ποιον κίνδυνο υπόκειται η κοινωνία των πολιτών στην Ελλάδα εξαιτίας μιας σημαντικής δυσλειτουργίας του πολιτικού συστήματος;

Απάντηση:

A) σελ. 104 «Η πληροφορία μπορεί πλέον... να αμφισβητηθεί από κανέναν»

B) σελ. 188 «Στο επίπεδο της πρωτογενούς πρόληψης... των αποφυλακισμένων στις επιχειρήσεις τους»

Γ) σελ. 214 «Κοινωνία των πολιτών... και περιοχές»

Δ) σελ. 145: «Θα πρέπει να επισημάνουμε... κίνημα ειρήνης»

27. Με ποιον τρόπο συνδέθηκε ιστορικά η θρησκεία με την εργασία;

Απάντηση:

σελ. 61 «Ο Βέμπερ θεωρούσε ότι η θρησκευτική συμπεριφορά... των ανθρώπων»

σελ.110 «Ο Γερμανός κοινωνιολόγος Μ.Βέμπερ... ηθική δραστηριότητα».

28. A. α. Ποιο είναι το αποτέλεσμα της συναναστροφής των ατόμων με διάφορες κοινωνικές ομάδες και πότε ένα άτομο θεωρείται κοινωνικοποιημένο;

B. Να παρουσιάσετε τον τρόπο με τον οποίο μεταβιβάζονται τα στερεότυπα μέσω του ψυχοκοινωνικού μηχανισμού της μάθησης από την οικογένεια και το σχολείο. Κάτω από ποιες συνθήκες έχουν τη δυνατότητα οι συγκεκριμένοι φορείς κοινωνικοποίησης να προάγουν την ανεκτικότητα και την ισοτιμία μεταξύ των ανθρώπων;

Απάντηση:

A) σελ. 51-52 «**Η μάθηση** (απόκτηση συνηθειών... στη συμπεριφορά του)»

σελ. 202 «Τα στερεότυπα μαθαίνονται... μύθους κτλ.) παράγοντες»

σελ. 205 «Μέσω της κοινωνικής εκμάθησης... της προκατάληψης»

σελ. 213 «**Οικογένεια**. Εάν τα στερεότυπα... ανεκτικότητα» και «**Σχολείο**. Η καλλιέργεια... να αναπτυχθεί η κριτική σκέψη (Γ.Μάρκου, 1997:246)»

B) σελ. 51: «**Η συναναστροφή** μας με τις μικρότερες... μας κοινωνικοποιεί»

σελ. 54: «**Κοινωνικοποιημένο** θεωρείται... υπέρμετρες απαιτήσεις τους»

29. Η δύναμη είναι χαρακτηριστικό γνώρισμα ορισμένων ατόμων.

A. Πώς προσδιορίζεται η έννοια της δύναμης για τους μελετητές των πολιτικών μορφών οργάνωσης της εξουσίας και πώς ορίζεται από τον Βέμπερ;

B. Σε ποιον τύπο της κοινωνικής διαστρωμάτωσης κατατάσσεται το άτομο με κριτήριο τη δύναμη σύμφωνα με τον Βέμπερ;

γ. Πώς συνδέει ο Βέμπερ τη δύναμη με την εξουσία και ποιο είναι το αποτέλεσμα της σύνδεσης αυτής;

δ. Να καταγράψετε πού βρίσκεται η δύναμη στον τύπο της χαρισματικής και της ορθολογικής εξουσίας.

Απάντηση:

A) σελ. 134 «Όσοι μελετούν τις πολιτικές μορφές οργάνωσης... με μεγάλη επιρροή»

B) σελ. 119 Ο Βέμπερ διέκρινε τρεις τύπους κοινωνικής διαστρωμάτωσης. «Ο δεύτερος τύπος... μιας ομάδας»

Γ) σελ. 134 «Ένα άλλο είδος δύναμης... ορισμένο έδαφος» (M. Weber, 1996:45)»

Δ) σελ.135 «**Η χαρισματική εξουσία**. Αυτή η εξουσία... του πνεύματος ή του λόγου του» και

σελ. 137 **Ορθολογική** εξουσία. «Σε αυτόν τον τύπο... και ρόλων»

30. Ποια είναι η γενική θεωρία της σχολής της συμβολικής αλληλεπίδρασης και πώς προσεγγίζει την αποκλίνουσα συμπεριφορά;

Απάντηση:

σελ. 22-23 «Αλληλεπίδραση είναι η... όπως ο Ε. Γκόφμαν (E.Goffman, 1922-1982)»

σελ. 181 «Κατά τον 20ο αιώνα αναπτύχθηκαν... εγκληματική συμπεριφορά» και «Η δεύτερη οπτική... σύγκρουσης συμφερόντων». Στη δεύτερη οπτική εντάσσεται και η σχολή της συμβολικής αλληλεπίδρασης.

σελ. 183 «Οι θεωρίες της σύγκρουσης... της πρωτογενούς παρέκκλισης»